

ДОНЕЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ПАЛАЦ ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У ЗАКЛАДІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ:

теорія, механізми формування
та практичний досвід ДоНОПДЮТ

➔ **ОКСАНА ЛІХУТА,**
методист методичного відділу

В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ЦИФРОВИЙ ПРОСТІР СТАВ:

- 01** ПОЛЕМ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БОРОТЬБИ;
- 02** ІНСТРУМЕНТОМ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ;
- 03** СЕРЕДОВИЩЕМ МАНІПУЛЯЦІЙ;
- 04** КАНАЛОМ ПОШИРЕННЯ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ.

ЄВРОПЕЙСЬКА РАМКА ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ DIGCOMP 2.2

Цифрова компетентність – це впевнене, критичне, відповідальне та безпечне використання цифрових технологій для навчання, роботи, участі в суспільному житті.

ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ – ЦЕ ІНТЕГРАЦІЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК, ЦІННОСТЕЙ І МОДЕЛЕЙ ПОВЕДІНКИ.

СТРУКТУРА ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

- 01 ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ;
- 02 ЦИФРОВА КОМУНІКАЦІЯ;
- 03 СТВОРЕННЯ ЦИФРОВОГО КОНТЕНТУ;
- 04 КІБЕРБЕЗПЕКА;
- 05 РОЗВ'ЯЗАННЯ ЦИФРОВИХ ПРОБЛЕМ;
- 06 ЕТИЧНЕ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.

ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ – ЦЕ ЗДАТНІСТЬ:

- **визначати інформаційну потребу;**
- **знаходити інформацію;**
- **оцінювати її достовірність;**
- **інтерпретувати;**
- **використовувати етично.**

ІНФОРМАЦІЙНО ГРАМОТНА ДИТИНА

**НЕ ПОШИРЮЄ
НЕПЕРЕВІРЕНІ
НОВИНИ**

**ПЕРЕВІРЯЄ ФОТО
ЧЕРЕЗ ЗВОРОТНИЙ
ПОШУК**

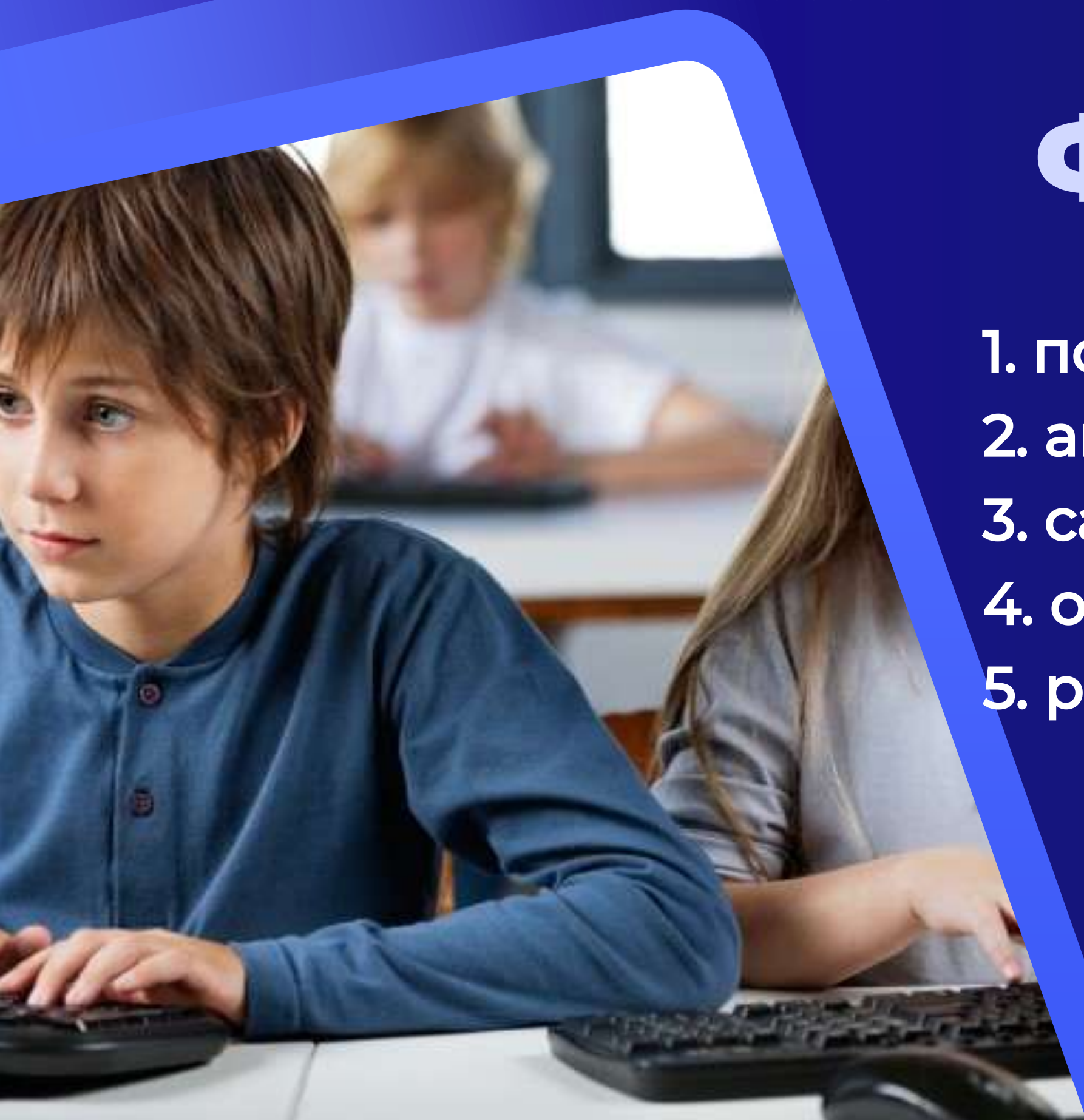
**ЗВЕРТАЄ УВАГУ
НА ДЖЕРЕЛО**

**АНАЛІЗУЄ
ЗАГОЛОВОК**

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ:

1. постановка проблемного запитання;
2. аналіз прикладу;
3. самостійний пошук;
4. обговорення;
5. рефлексія.

КІБЕРБЕЗПЕКА –

це система заходів і моделей поведінки, спрямованих на захист особистої інформації, цифрових пристроїв та онлайн-акаунтів від загроз.

ПРОЯВЛЯЄТЬСЯ ЧЕРЕЗ:

- складні паролі;
- двофакторну автентифікацію;
- обережність у спілкуванні;
- розуміння фішингу;
- вміння реагувати на кібербулінг.

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ, НА ЯКИХ БУДУЄТЬСЯ ВИХОВАННЯ ЦИФРОВОЇ БЕЗПЕКИ:

- 1. НЕ ЗАЛЯКУВАННЯ, А ПОЯСНЕННЯ;**
- 2. ПРАКТИЧНІСТЬ;**
- 3. РЕГУЛЯРНІСТЬ;**
- 4. СПІВПРАЦЯ З БАТЬКАМИ;**
- 5. МОДЕЛЮВАННЯ СИТУАЦІЙ.**

ЦИФРОВА КОМУНІКАЦІЯ –
ЦЕ ПЕРШ ЗА ВСЕ КУЛЬТУРА
СПІЛКУВАННЯ В ОНЛАЙН-
СЕРЕДОВИЩІ.

ВОНА ВКЛЮЧАЄ:

- дотримання етикету;
- повагу;
- відповідальність за слово;
- уникнення мови ворога.

ШІ – ЦЕ НОВИЙ ВИКЛИК І НОВІ МОЖЛИВОСТІ

МИ ПОВИННІ:

- **навчити дітей ставити коректні запити;**
- **перевіряти інформацію;**
- **допрацьовувати ТЕКСТ;**
- **НЕ ЗАМІНЮВАТИ МИСЛЕННЯ АЛГОРИТМОМ.**

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

ПРИНЦИП – ЦЕ ОСНОВОПОЛОЖНА ІДЕЯ, ПРАВИЛО,
НА ЯКОМУ БУДУЄТЬСЯ СИСТЕМА ДІЯЛЬНОСТІ.

Принцип безпеки і відповідальності

Цифрова діяльність у воєнний час не може бути нейтральною.
Безпека – це не лише захист паролів.

Це:

- нерозголошення геолокації;
- відсутність фото стратегічних об'єктів;
- вміння розпізнавати ІПСО;
- перевірка інформації перед поширенням.

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Принцип практичної спрямованості

Цифрова компетентність не формується через прості пояснення чи зачитування того чи іншого матеріалу. Вона **формується через діяльність.**

Дитина має:

- створити цифровий продукт;
- проаналізувати джерело;
- захистити власний проєкт;
- опрацювати реальну проблему.

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ – ЦЕ ЗДАТНІСТЬ АНАЛІЗУВАТИ, СТАВИТИ ЗАПИТАННЯ, ПЕРЕВІРЯТИ, СУМНІВАТИСЯ.

Принцип критичного мислення

Цифрова компетентність без критичного мислення перетворюється на **технічну навичку**.

Ми вчимо дітей:

- ставити питання «Хто це написав?»;
- шукати першоджерело;
- відрізнити факт від думки.

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

**ЦИФРОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ НЕ ПОВИННО
РУЙНУВАТИ ЦІННОСТІ.**

Принцип гуманності

Ми формуємо:

- культуру онлайн-спілкування;
- повагу до авторського права;
- толерантність;
- емпатію в цифровій комунікації.

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Принцип інтеграції

Цифрова компетентність
не окремий предмет.

Вона інтегрується в **усі напрями
позашкільної діяльності.**

МЕТОД – ЦЕ СПОСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ,
ЯКИЙ ВЕДЕ ДО ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТУ.

ПРОЄКТНИЙ МЕТОД

Проект – це діяльність, спрямована на створення конкретного продукту.

Етапи:

- аналіз проблеми;
- збір інформації;
- перевірка джерел;
- створення інформаційних пам'яток;
- презентація.

Як результат спостерігаємо:

- розвиток критичного мислення;
- вміння працювати з джерелами;
- цифрова співпраця.

КЕЙС-МЕТОД

Кейс – це аналіз реальної ситуації.

Приклад кейсу: «**Дитина отримала повідомлення з проханням надіслати фото військової техніки**».

Вихованці:

- аналізують ризики;
- визначають алгоритм дій;
- розробляють пам'ятку.

Це формує не лише знання, а й **модель поведінки**.

ІНТЕРАКТИВНИЙ МЕТОД

Форми:

- онлайн-дебати;
- опитування;
- ментальні карти;
- симуляції фейкових новин.

ФАСИЛІТАЦІЙНИЙ МЕТОД

Педагог не диктує, а направляє.

Ми створюємо простір, де дитина:

- формулює власну думку;
- дискутує;
- аргументує.

СТРАТЕГІЧНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1. Організаційний рівень:

- цифрова політика закладу;
- правила безпеки;
- єдині стандарти онлайн-роботи.

2. Методичний рівень:

- підвищення кваліфікації педагогів;
- розробка цифрових кейсів;
- створення банку цифрових ресурсів.

3. Освітній рівень:

- системна робота гуртків;
- інтеграція цифрових технологій;
- виховні бесіди.

4. Моніторинговий рівень:

- оцінювання;
- аналітика;
- корекція програм.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Ми враховуємо:

- інформаційну перевтому;
- тривожність через новини;
- залежність від гаджетів.

82% вихованців

демонструють зростання
навичок перевірки
інформації.

68% створили
власні цифрові
продукти.

76% знають алгоритм
безпечної
поведінки.